Allianssimallin soveltuvuus nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palveluihin

Tampereen kaupungin asiantuntijalausunto

Eduskunnan tarkastusvaliokunta, 15.3.2022

Johtaja Lauri Savisaari

TAMPERE

Kuva: Laura Vanzo, Visit Tampere

TAMPERE.
FINLAND

Esityksen sisältö

1. Tesoman hyvinvointiallianssin ja siitä saatujen kokemusten esittely
2. Tunnistettuja haasteita erityisesti syrjäytymisen ehkäisyn palvelujen näkökulmasta
3. Näkemys allianssimallin soveltuvuudesta syrjäytymisen ehkäisyn palveluihin ja siinä huomioon otettavista asioista

TAMPERE

SUOMEN ENSIMMÄINEN HYVINVOINTIALLIANSSI

- Tampereen Tesomalla allianssimalli otettiin ensimmäistä kertaa Suomessa käyttöön hyvinvointipalveluissa ja palvelutuotannossa ylipäätään
- Tampereen kaupunki valmisteli hankintaa poikkihallinnollisessa OmaTesoma-aluekehityshankkeessa
- Kilpailutus toteutettiin 3/2016 – 10/2016
- Tampereen kaupunki ja Mehiläinen solmivat ensin kehitysvaiheen allianssisopimuksen
- Kehitysvaiheessa suunniteltiin koko toimintamalli, toteutusvaiheen sopimus, palvelut sekä kaupallinen malli
- Toteutusvaiheen sopimus (10 vuotta) varmistui syksyllä 2017
- Palvelutuotanto Tesoman hyvinvointikeskuksessa alkoi 9.4.2018

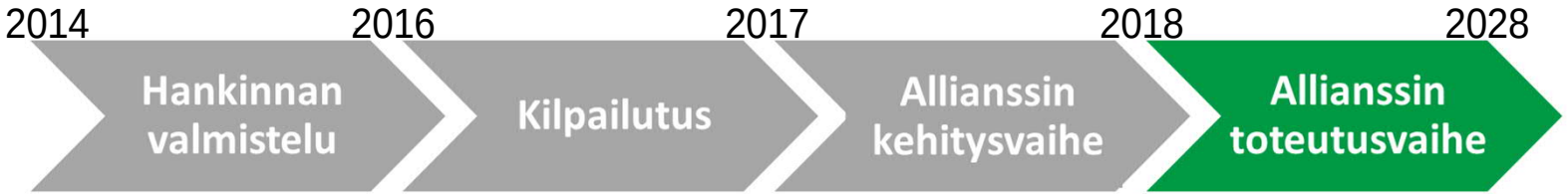

TESOMAN ALLIANSSIMALLI PÄHKINÄNKUORESSA

- Allianssisopimuksen osapuolet:
  Tampereen kaupunki ja Mehiläinen (jatkossa myös PirHA)
- Vaikuttavuusperusteinen hankinta =>
  Päätavoitteena Tesoman alueen hyvinvoinnin lisääminen
- Hyvinvointipalvelut tuotetaan julkisen, yksityisen ja 3. sektorin toimijoiden tiiviinä kumppanuutena
  - Erillinen yhteistyösopimus Setlementti Tampere ry:n kanssa
- Yhteiset tavoitteet, yhteinen talous ja kaupallinen malli, yhteinen ja yksimielinen päätöksenteko, yhteinen organisaatio, jaetut riskit ja hyödyt
- Allianssisopimus mahdollistaa joustavan ja kehittyvän palvelutuotannon ja kannustaa siihen
- Tavoitteena innovatiivinen ja monistettava malli

TAMPERE

TESOMAN ALLIANSSIN PALVELUT

Allianssi tuottaa Tampereen Tesoman alueelle seuraavat palvelut:

- Terveysasema ja suun terveydenhuolto
- Äitiys- ja lastenneuvola, lapsiperheiden kotipalvelu ja perhetyö
- Kirjasto- ja nuorisopalvelut
- Kotihoito ja ikäihmisten asumispalvelut
- Sosiaaliohjaus, sosiaalipalvelujen neuvonta ja omatyöntekijäpalvelut
- Yhteisöllisyyttä ja järjestöjen toimintaa edistävät palvelut
  - Yhteisökahvila, tapahtumat, ryhmätoiminta, matalan kynnyksen moniammatillinen neuvonta ja ohjaus

Väestöpohja 22 000

Henkilöstöä 200 (useita työnantajia)

Allianssi toimii Tesoman hyvinvointikeskuksessa ja Ilonkaaren palvelutalossa

YHTEISET TAVOITTEET 2. SOPIMUSJAKSOLLE 2022-2024

1. Lapset, nuoret ja perheet voivat hyvin
   - Korkean riskin perheet tunnistetaan ja ohjataan ajoissa oikean tuen piiriin
   - Lapsiperheet kokevat hyötyneensä saamistaan palveluista
2. Aikuisväestö on työ- ja toimintakykyinen ja voi hyvin
   - Työikäisten diabeetikoiden ja sepelvaltimotautipotilaiden hoitotasapaino paranee
   - Pitkäaikaissairaiden suun terveys paranee
3. Ikääntyneet ovat toimintakykyisiä ja voivat hyvin
   - Mahdollisimman harva tehostetun palveluasumisen asukkaista joutuu elämään vuoteessa tai saamaan unilääkkeitä
   - Kotihoidon asiakkaille tehdään kattavasti RAI-arvioinnit
4. Raskaiden palveluiden käyttö vähenee
   - Erikoissairaanhoidon lähetteiden määrä asiakasta kohti ei kasva
5. Asiakkaat ovat tyytyväisiä toimintaan
   - Asiakassuositteluindeksi (NPS) nousee

ALLIANSSIORGANISAATIO

TAMPEREEN KAUPUNKI
MEHILÄINEN

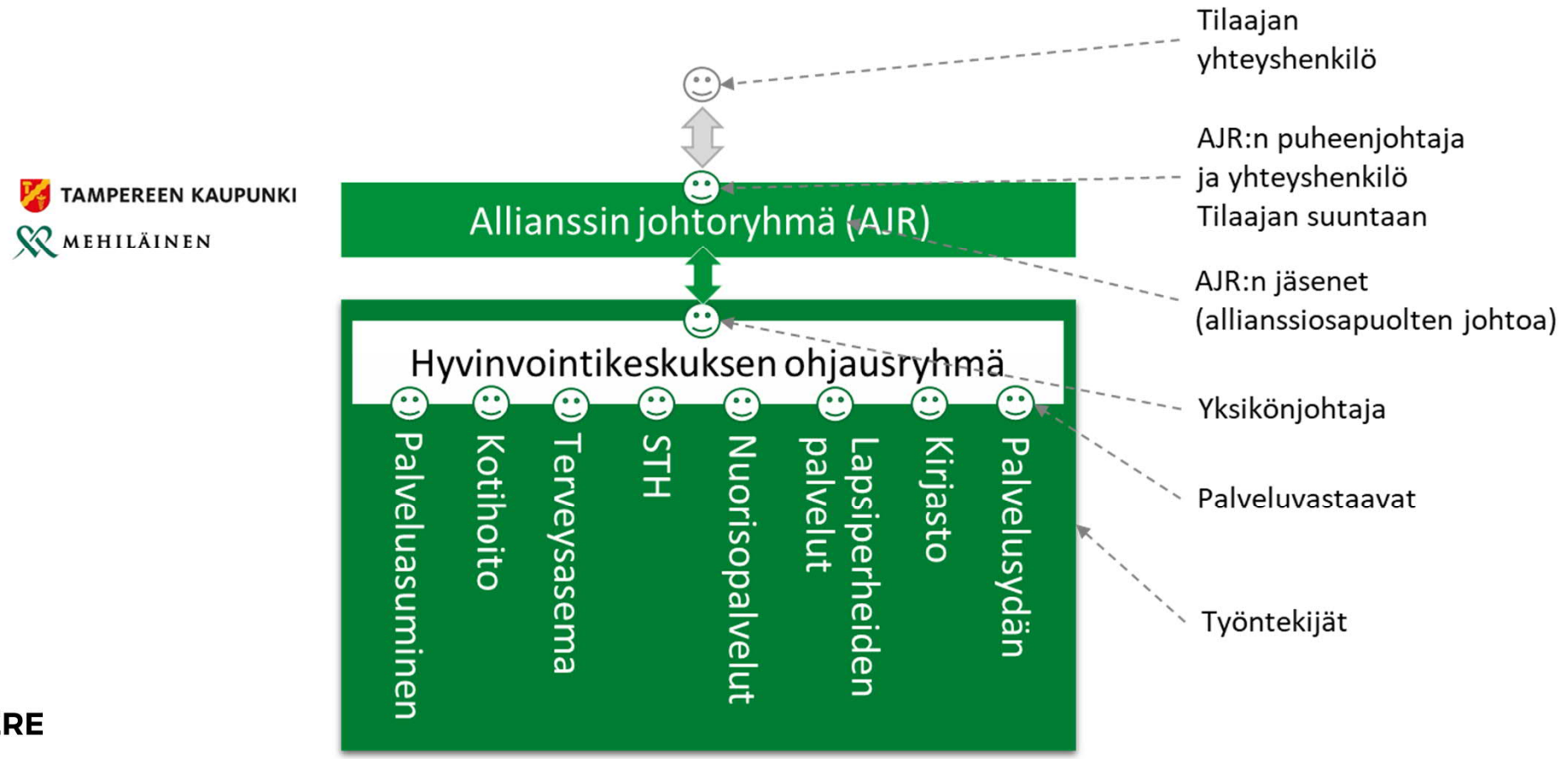

TAMPERE

ALLIANSSIN KOKEMUKSIA ENSIMMÄISTEN VUOSIEN JÄLKEEN

MEHILÄINEN

- Järjestösektorin toiminnalla, matalan kynnyksen palveluilla, yhteisöllisyyden tukemisella ja palvelujen välisellä yhteistyöllä on valtava merkitys hyvinvoinnin lisäämisessä.
- Palvelujen ja niiden johtamisen tuominen lähelle loppuasiakasta vaikuttaa toimivan.
- Tiedolla johtaminen (ja toimiminen) on edellytys tulosten ja vaikuttavuuden aikaan saamiselle.
- Rahaa tulee käyttää harkiten ja tarkasti, mutta kehittämiseen ja laadukkaaseen toimintaan pitää olla varaa - liika kiristäminen tulee kalliiksi.
- Asenne ja mahdollistaminen ratkaisevat paljon.
- Julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin tiivis yhteistyö on yksi toimiva tapa tuottaa julkisia hyvinvointipalveluja.

TAMPERE

Tunnistettuja haasteita

- Täydellistä avoimuutta ja osaoptimoinnin välttämistä on haastavaa toteuttaa eri osapuolten välillä.
- Toimintakulttuurit muuttuvat hitaasti.
- Huolellisesti, riittävällä osaamisella tehty arviointi ja laskenta yhteisistä vaikuttavuustavoitteista on hyvinvointipalvelujen allianssimallissa onnistumisen edellytys.
    - Osana tätä arviointityötä on huomioitava myös mahdolliset toimintaympäristön muutokset - on tehtävä laskelmia erilaisissa skenaarioissa.
    - Tulosperusteisen hankinnan ja sopimuksen valmistelu on näin ollen vakiintuneempia muotoja huomattavasti haastavampi ja ajallisesti pitkäkestoisempi prosessi. Myös toiminnan johtaminen sopimuskaudella edellyttää erityisosaamista ja riittävää resurssia.
- Nuorten elämässä tapahtuu merkittäviä muutoksia ja erilaisia siirtymiä. Palveluja tuottavien toimijoiden kirjo on moninainen ja se voi yksittäisen nuoren kohdalla myös muuttua nopeasti joko nuoren palvelutarpeen tai elämäntilanteen, esimerkiksi muuton vuoksi.
- Toimivan allianssin tulisi kyetä tunnistamaan erilaisia tarpeita ja kohderyhmiä toiminta-alueellaan sekä toimimaan pitkäjänteisesti mutta mukautuvasti. Tämän toteutuminen edellyttää systeemistä tietojohtamista. Vielä tällä hetkellä tietojohtamisen työkalut, osaaminen ja rakenteet vaativat kehittämistä.

Nuorten syrjäytymisen ehkäisyn palvelujen toimijoita

Stiglitzin malli

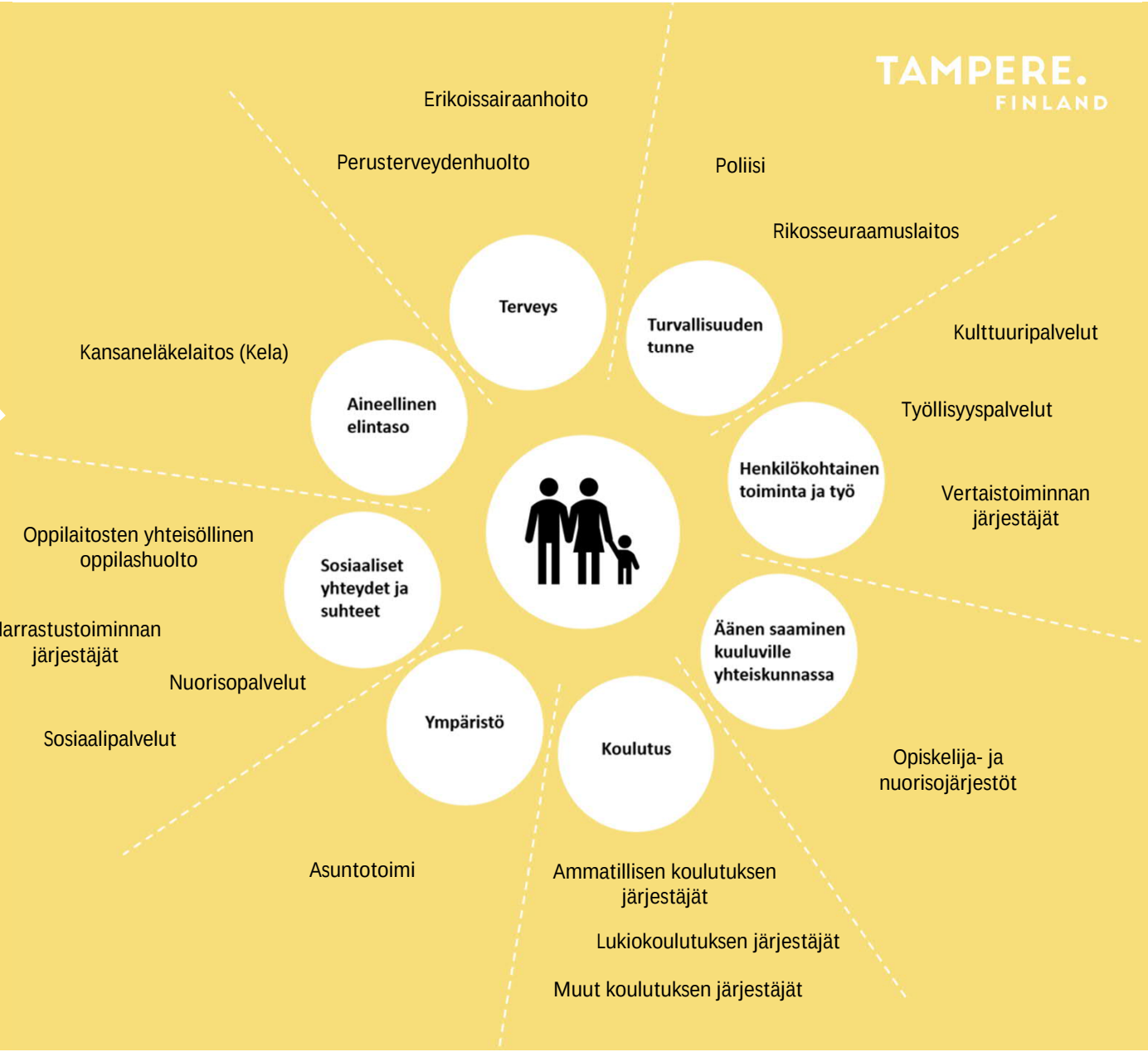

Tampereen kaupungin näkemys allianssimallin soveltuvuuteen syrjäytymisen ehkäisyn palveluissa

Nykyisen palvelujärjestelmän toiminnan kautta ei olla saavutettu tavoiteltuja tuloksia syrjäytymisen ehkäisyssä. Allianssimalli onnistuneesti toteutettuna tarjoaa kiinnostavan mahdollisuuden toiminnan kehittämiseksi entistä vaikuttavammaksi. Kunnan ja hyvinvointialueen muodostaman allianssin sijaan Tampereen kaupunki näkee tarpeelliseksi ottaa mukaan myös järjestöt ja yritykset. Toimiva allianssimalli edellyttää aitoa avoimuutta, tarkasti ja laadukkaasti määritettyjä vaikuttavuustavoitteita, niiden systemaattista seurantaa sekä johtamista tietoon perustuen.

Kiitos!

Lauri Savisaari
johtaja
0408016081
lauri.savisaari@tampere.fi

www.tampere.fi
www.tampere.fi/some

TAMPERE